

Luksemburg, 25 czerwca 2024 r.
(OR. en)

11508/24

AELE 70
EEE 36
N 65
ISL 44
FL 47
AND 12
MC 6
SM 12
FEROE 1
MI 638

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	ST 11133/24 INIT
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie jednolitego rozszerzonego rynku wewnętrznego oraz stosunków UE z krajami Europy Zachodniej niebędącymi członkami UE oraz z Wyspami Owczymi

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie jednolitego rozszerzonego rynku wewnętrznego oraz stosunków UE z krajami Europy Zachodniej niebędącymi członkami UE oraz z Wyspami Owczymi, w wersji przyjętej przez Radę (do Spraw Ogólnych) 25 czerwca 2024 r.

**KONKLUZJE RADY W SPRAWIE JEDNOLITEGO ROZSZERZONEGO RYNKU
WEWNĘTRZNEGO ORAZ STOSUNKÓW UE Z KRAJAMI EUROPY ZACHODNIEJ
NIEBĘDĄCYMI CZŁONKAMI UE ORAZ Z WYSPAMI OWCZYM**

1. Zgodnie ze swoimi konkluzjami z 21 czerwca 2022 r. Rada oceniła ogólny stan stosunków UE z następującymi krajami Europy Zachodniej, które nie są członkami UE: Islandią, Księstwem Liechtensteinu, Królestwem Norwegii, Księstwem Andory, Republiką San Marino i Księstwem Monako. Rada oceniła również stan stosunków UE z Wyspami Owczymi, które są krajem samorządowym Królestwa Danii i do których nie mają zastosowania unijne Traktaty.
2. Rada ponownie oceni stan tych stosunków za dwa lata, stosownie do sytuacji, w kontekście poszerzania rynku wewnętrznego. W tym względzie Rada przyjmuje do wiadomości trwające prace nad przyszłym rozszerzeniem Unii Europejskiej. W odniesieniu do stosunków z Konfederacją Szwajcarską Rada odnotowuje również, że 12 marca 2024 r. przyjęła decyzję upoważniającą do negocjacji w sprawie szerokiego pakietu środków.

ZACHODNIOEUROPEJSCY SASIEDZI UNII EUROPEJSKIEJ

3. Kraje Europy Zachodniej niebędące członkami UE są najbliższymi partnerami UE w budowaniu silniejszej, bezpieczniejszej, bardziej ekologicznej i konkurencyjnej oraz dostatniej Europy opartej na pokojowej współpracy, demokracji, praworządności i prawach człowieka. Rada podkreśla wagę i znaczenie, jakie UE przywiązuje do stosunków z wszystkimi tymi bliskimi, podobnie myślącymi partnerami, którzy są silnie zintegrowani z UE. Nasza wieloletnia współpraca opiera się na wspólnych podstawowych wartościach i interesach, a jej podstawą są wspólne dziedzictwo i historia, jak również silne więzy kulturowe i geograficzne.
4. Rada dostrzega znaczenie jednolitej postawy wobec rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie. Wyraża uznanie dla wysokiego wskaźnika dostosowania Islandii, Liechtensteinu i Norwegii do unijnych oświadczeń i środków ograniczających. Rada z zadowoleniem przyjmuje decyzje podjęte przez Andorę, San Marino i Monako oraz Wyspy Owcze o wdrożeniu równoważnych środków ograniczających. Docenia też inne działania zgodne z działaniami UE i jej państw członkowskich, podjęte w celu przeciwstawienia się rosyjskiej wojnie napastniczej przeciwko Ukrainie, w tym na forach wielostronnych, co świadczy o doskonałym i bliskim partnerstwie między UE a jej zachodnioeuropejskimi sąsiadami również w tej dziedzinie.
5. Integracja gospodarcza w ramach rozszerzonego rynku wewnętrznego UE jeszcze bardziej łączy Unię Europejską z jej zachodnioeuropejskimi sąsiadami i podkreśla współzależność naszego przyszłego dobrobytu i bezpieczeństwa gospodarczego. W ciągu ostatnich dwóch lat nasze bliskie stosunki zostały dodatkowo zacieśnione dzięki szeregowi inicjatyw w wielu obszarach strategicznych.
6. Rada powtarza, że siła naszej integracji gospodarczej zależy od pełnego poszanowania czterech swobód rynku wewnętrznego, w ramach stosunków, które powinny opierać się na równowadze praw i obowiązków, z zapewnieniem równych warunków działania. Dlatego też obowiązkiem wszystkich państw, które już uczestniczą lub pragną zwiększyć stopień swego udziału w rozszerzonym rynku wewnętrznym, jest zapewnienie jego integralności i jednolitości, a także pełne poszanowanie równości praw i obowiązków zarówno dla obywateli, jak i dla przedsiębiorstw. Kraje niebędące członkami Unii, które nie wypełniają takich samych obowiązków jak jej członkowie, nie mogą mieć takich samych praw ani cieszyć się takimi samymi przywilejami jak państwa członkowskie.

7. Rada jest w pełni zaangażowana w intensyfikowanie zbiorowych globalnych wysiłków na rzecz walki ze zmianą klimatu, w kontynuowanie zrównoważonej transformacji energetycznej, efektywności energetycznej i zrównoważonej mobilności, w przyspieszenie transformacji cyfrowej oraz w ochronę i przywracanie bioróżnorodności i środowiska ogółem. Kluczowe znaczenie ma stała ścisła współpraca w tych kwestiach między UE a naszymi najbliższymi zachodnioeuropejskimi partnerami niebędącymi członkami UE.
8. Rada odnotowuje doskonałą współpracę w obszarach działań zewnętrznych UE, takich jak wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB) i wspólna polityka bezpieczeństwa i obrony (WPBiO), pomoc rozwojowa i humanitarna, demokracja, prawa człowieka i praworządność, oraz podkreśla znaczenie bliskiego i systematycznego dialogu politycznego na tematy z zakresu polityki zagranicznej będące przedmiotem wspólnego zainteresowania. Rada wyraża głębokie uznanie dla wysokiego poziomu dostosowania jej najbliższych zachodnioeuropejskich partnerów niebędących członkami UE do unijnych instrumentów i stanowisk w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz dla ich zdecydowanego poparcia dla stanowisk UE na szczelnie wielostronnym i dla środków ograniczających nałożonych w następstwie rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie. Rada wyraża nadzieję, że partnerzy ci będą nadal zdecydowanie przyłączać się do oświadczeń i stosować się do środków ograniczających w dziedzinie WPZiB, gdyż ma to kluczowe znaczenie dla europejskiej jedności i globalnego bezpieczeństwa. Rada zaznacza, jak ważna jest ścisła współpraca w celu unikania obchodzenia sankcji.
9. Rada podkreśla potrzebę kontynuowania i zacieśniania współpracy na forach międzynarodowych między UE a jej zachodnioeuropejskimi partnerami niebędącymi członkami UE na rzecz dalszego umacniania wielostronnego światowego ładu opartego na zasadach oraz współpracy w zakresie wspólnych kwestii priorytetowych, w tym praw człowieka, pokoju i bezpieczeństwa oraz walki ze zmianą klimatu.
10. Ze względu na swoją bliskość geograficzną i polityczną UE i jej zachodnioeuropejscy sąsiedzi niebędący członkami UE stoją w obliczu wspólnych wyzwań w zakresie bezpieczeństwa i są od siebie zależni, jeśli chodzi o zapewnienie stabilności na szczelnie krajowym i regionalnym. W tym kontekście podkreślamy znaczenie współpracy i wzajemnego wsparcia w dziedzinie bezpieczeństwa dostaw energii i infrastruktury energetycznej, w tym kwestii zapewnienia przystępnych cen energii w procesie transformacji energetycznej.

11. Rada z dużym zadowoleniem przyjmuje współpracę UE z Islandią, Liechtensteinem i Norwegią w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych oraz wyraża nadzieję na zacieśnienie stosunków w tym zakresie z Andorą i San Marino.
12. Rada przyjmuje do wiadomości jednostronne działania podjęte przez niektóre strony oraz wynikające stąd wyzwania związane ze wspólnym zarządzaniem stadami ryb w północno-wschodnim Atlantyku. Utrzymanie istotnych korzyści gospodarczych, jakie przynoszą te stada, oraz unikanie ich nadmiernej eksploatacji i kolejnych spadków ich liczebności pilnie wymaga uzgodnienia kompleksowych, odpowiedzialnych i zrównoważonych systemów zarządzania, przy udziale wszystkich stron odpowiedzialnych za zarządzanie tymi stadami, w tym Norwegii, Islandii i Wysp Owczych.

ISLANDIA

13. Islandia jest ważnym i wiarygodnym partnerem. Rada docenia ścisłą współpracę z Islandią w dziedzinach, takich jak badania, innowacje, edukacja, energia, handel, środowisko i zmiana klimatu, polityka zagraniczna i bezpieczeństwa, prawa człowieka i równość płci, w tym na forach międzynarodowych, a także wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne. UE docenia utrzymujący się wysoki poziom dostosowania Islandii do UE w dziedzinie WPZiB.
14. Porozumienie EOG pozostaje fundamentem naszych stosunków. W tym względzie UE pragnie wyrazić uznanie dla podejmowanych przez Islandię wysiłków na rzecz zwiększenia znaczenia prawidłowego funkcjonowania EOG, a także podjęte przez nią w ostatnich latach starania na rzecz zmniejszenia deficytu transpozycji w ramach EOG.
15. Rada z zadowoleniem przyjmuje udaną współpracę z Islandią w zakresie zarządzania strefą Schengen i docenia wiarygodne zobowiązanie Islandii na rzecz skutecznego stosowania dorobku Schengen oraz na rzecz wdrożenia przyszłego systemu wjazdu/wyjazdu (EES) i przyszłego europejskiego systemu informacji o podróżach oraz zezwoleń na podróż (ETIAS).
16. Rada wyraża uznanie dla Islandii za jej udane przewodnictwo w Komitecie Ministrów Rady Europy, sprawowane od listopada 2022 r. do maja 2023 r., oraz za jej rolę w utworzeniu – w drodze rozszerzonego porozumienia częściowego – rejestru szkód spowodowanych agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy. Rada pozytywnie ocenia ścisłą współpracę między Islandią a UE w Radzie Europy oraz wagę, jaką zarówno UE, jak i Islandia przywiązują do wzmocnienia praworządności i ochrony praw człowieka.

17. Polityka UE wobec Arktyki skupiająca się na zmianie klimatu, kwestiach środowiskowych, zrównoważonym rozwoju i współpracy międzynarodowej świadczy o tym, że Unia jest żywotnie zainteresowana budowaniem i dalszym rozwijaniem swojego istniejącego międzysektorowego zaangażowania w Arktyce. Islandia jest bliskim i wiarygodnym partnerem w kwestiach dotyczących Arktyki, dlatego też Radzie zależy na zacieśnieniu tego szczególnego partnerstwa, zwłaszcza w dziedzinie badań i nauki, bezpieczeństwa, działań zwiększających odporność na zmianę klimatu oraz zapobiegania zanieczyszczeniom. Rada z zadowoleniem przyjmuje nieustające zdecydowane poparcie Islandii dla przyznania UE statusu obserwatora w Radzie Arktycznej oraz dla udziału UE w odpowiednich forach.
18. Rada z zadowoleniem przyjmuje dobrą współpracę z Islandią w dziedzinie rybołówstwa i gospodarki morskiej, w tym w kontekście Komisji ds. Rybołówstwa Północno-Wschodniego Atlantyku (NEAFC), i oczekuje kontynuacji tego pozytywnego zaangażowania. Rada uznaje, że w naszym wspólnym interesie leży wzmocnienie naszych dwustronnych stosunków w dziedzinie rybołówstwa i ustanowienie ram współpracy w celu promowania skoordynowanego podejścia i ułatwienia równych warunków działania, które to ramy będą wspierać zrównoważone zarządzanie wspólnie eksploatowanymi stadami.
19. Rada potwierdza zdecydowane poparcie dla utrzymania uzgodnionego na szczeblu międzynarodowym moratorium w sprawie wielorybnictwa komercyjnego, ustanowionego na forum Międzynarodowej Komisji Wielorybniczej (IWC), oraz dla wpisania waleni i innych gatunków morskich do Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES). Rada ponownie wzywa Islandię do wycofania jej zastrzeżenia w sprawie uzgodnionego na szczeblu międzynarodowym moratorium w sprawie wielorybnictwa komercyjnego, ustanowionego na forum IWC, oraz jej zastrzeżeń w ramach CITES w odniesieniu do tych i innych gatunków morskich.
20. Rada z zadowoleniem przyjmuje deklarację Islandii dotyczącą ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i osiągnięcia neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla do 2040 r. oraz zachęca do poczynienia postępów w realizacji zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego. Z myślą o transformacji ekologicznej UE ma nadzieję na zacieśnienie współpracy z Islandią i na wymianę wiedzy fachowej w zakresie energii odnawialnej oraz bezpiecznych i zrównoważonych technologii niskoemisyjnych, w tym technologii wodorowych oraz wychwytywania i składowania dwutlenku węgla. Rada z zadowoleniem przyjmuje fakt, że podczas COP 28 Islandia przyłączyła się do zainicjowanego przez UE globalnego zobowiązania do podwojenia poprawy efektywności energetycznej w ujęciu rocznym i potrojenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii do 2030 r.

KSIESTWO LIECHTENSTEINU

21. Stosunki między UE a Liechtensteinem, jako ważnym i wiarygodnym partnerem, nadal są bardzo dobre i dynamiczne, a od 2022 r. jeszcze bardziej pogłębione i zróżnicowane. Rada docenia nieustanną doskonałą współpracę z Liechtensteinem w dziedzinach objętych Porozumieniem EOG oraz systemem Schengen i systemem dublińskim, a także w innych sektorach. Rada z zadowoleniem przyjmuje wysokie i wiarygodne wskaźniki transpozycji osiągnięte przez Liechtenstein w ramach EOG i docenia w szczególności wysiłki podejmowane, aby razem stawić czoła wspólnym wyzwaniom, takim jak transformacja cyfrowa i zmiana klimatu. Uważa, że warto nadal omawiać z Liechtensteinem najlepsze praktyki w dziedzinach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, takich jak uregulowania dotyczące łańcuchów bloków.
22. Rada docenia utrzymujący się wysoki poziom dostosowania Liechtensteinu do UE w dziedzinie WPZiB.
23. Stała aktywność Liechtensteinem na forach międzynarodowych, zwłaszcza w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych, Rady Europy i OBWE, w dziedzinach, takich jak praworządność, prawa człowieka i międzynarodowy wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych, sprawia, że Liechtenstein jest dla UE wiarygodnym i zaangażowanym partnerem. Rada wyraża również uznanie dla udanego przewodnictwa Liechtensteinu w Komitecie Ministrów Rady Europy od listopada 2023 r. do maja 2024 r.
24. Rada z zadowoleniem przyjmuje fakt, że współpraca między UE a Liechtensteinem w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych zwiększyła się od 2011 r., gdy Liechtenstein dołączył do strefy Schengen i zaczął uczestniczyć w systemie dublińskim. Rada z zadowoleniem przyjmuje dobrą współpracę z Liechtensteinem w zakresie zarządzania strefą Schengen i docenia wiarygodne zobowiązanie Liechtensteinu na rzecz skutecznego stosowania dorobku Schengen. Rada ma również nadzieję na ścisłą współpracę z Liechtensteinem we wdrażaniu EES i ETIAS. Rada ponownie zachęca Liechtenstein, by nadal brał udział w procesie relokacji osób ubiegających się o azyl.

25. Rada przypomina o zobowiązaniu na rzecz porozumienia paryskiego i celów dotyczących osiągnięcia neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r. Rada z zadowoleniem przyjmuje fakt, że podczas COP 28 Liechtenstein przyłączył się do zainicjowanego przez UE globalnego zobowiązania do potrojenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii i podwojenia poprawy efektywności energetycznej w ujęciu rocznym do 2030 r. Całościowe podejście Liechtensteinu do zrównoważoności jest dobrze dostosowane do Europejskiego Zielonego Ładu.
26. Rada z zadowoleniem przyjmuje konstruktywną, przejrzystą i otwartą współpracę Liechtensteinu z Unią Europejską na rzecz zapewnienia stosowania wszystkich zasad i kryteriów unijnego kodeksu postępowania w zakresie opodatkowania działalności gospodarczej. W tym względzie Rada z satysfakcją odnotowuje wprowadzone ramy prawne dotyczące przejrzystości i wymiany informacji do celów podatkowych. Wśród pozytywnie ocenianych zmian dokonanych ostatnio przez Liechtenstein należy wymienić złożenie wniosku o członkostwo w Międzynarodowym Funduszu Walutowym (MFW) oraz udział w globalnych równych warunkach działania w zakresie podatków od osób prawnych (zasady GloBE).

KRÓLESTWO NORWEGII

27. Norwegia jest bliskim, wiarygodnym i wieloletnim partnerem UE. Rada docenia ścisłą współpracę z Norwegią w dziedzinach, takich jak badania, innowacje i edukacja. UE i Norwegia współpracują na rzecz sprostania wielu wspólnym wyzwaniom, takim jak zmiana klimatu, transformacja ekologiczna, migracja, a także ochrona naszych obywateli. W ciągu ostatnich dwóch lat nasze ogólne stosunki nadal były doskonałe.
28. Rada z aprobatą przyjmuje stałą, bliską współpracę z Norwegią w obszarach WPZiB i WPBiO oraz docenia utrzymujący się wysoki wskaźnik dostosowania Norwegii do UE w dziedzinie WPZiB. Niedawno zawarte z Norwegią partnerstwo w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony umożliwi jeszcze ściślejszą współpracę.
29. Norwegia prowadzi z UE ścisłą i bardzo aktywną współpracę w ramach wielu wspólnych nurtów prac i inicjatyw, a także regularny dialog na różnych szczeblach na temat kluczowych kwestii polityki zagranicznej, w tym poprzez udzielane od dawna wsparcie misji i operacji w dziedzinie WPBiO, udział w projektach PESCO i Europejskim Funduszu Obronnym (EFO). Współpraca UE–Norwegia w zakresie bezpieczeństwa i obrony jeszcze bardziej nasiliła się w następstwie rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie, w szczególności poprzez udział Norwegii w instrumencie na rzecz wzmocnienia europejskiego przemysłu obronnego przez zamówienia realizowane na zasadzie współpracy (EDIRPA) oraz w rozporządzeniu w sprawie wspierania produkcji amunicji (ASAP). Rada z zadowoleniem przyjmuje ścisłą koordynację między UE a Norwegią w sprawie Ukrainy i wyraża uznanie w związku ze znacznym wsparciem finansowym udzielanym przez Norwęgę za pośrednictwem specjalnego programu Nansen na rzecz Ukrainy. Współpraca między UE a Norwegią opiera się na wspólnych wartościach, zwłaszcza poszanowaniu praw człowieka i zasad demokratycznych, i obejmuje mediację, budowanie pokoju i międzynarodowy program na rzecz rozwoju.

30. UE i Norwegię łączy silne poczucie odpowiedzialności wobec naszych obywateli, naszego środowiska naturalnego i naszych przyszłych pokoleń. Rada z zadowoleniem przyjmuje wyraźną wolę Norwegii, by przyczyniać się do wdrażania Europejskiego Zielonego Ładu, nadal stanowić siłę napędową międzynarodowej współpracy w dziedzinie klimatu oraz współpracować z UE na rzecz wypełnienia zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego. Rada z zadowoleniem przyjmuje fakt, że podczas COP 28 Norwegia przyłączyła się do zainicjowanego przez UE globalnego zobowiązania do podwojenia poprawy efektywności energetycznej w ujęciu rocznym i potrojenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii do 2030 r. Rada oczekuje wzmocnienia – za pośrednictwem zielonego sojuszu UE–Norwegia, podpisanego w kwietniu 2023 r. – wysiłków podejmowanych wspólnie z Norwegią na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu i przyspieszenia transformacji w kierunku neutralności klimatycznej, a także ekologicznej transformacji przemysłowej, zwłaszcza w zakresie wychwytywania i składowania dwutlenku węgla oraz poprzez partnerstwa strategiczne, takie jak partnerstwo na rzecz zrównoważonych łańcuchów wartości surowców i baterii. Rada z niepokojem odnotowuje jednak decyzję parlamentu norweskiego z 9 stycznia 2024 r. w sprawie górnictwa podmorskiego w Arktyce i przypomina o zobowiązaniach międzynarodowych, w których położono nacisk na proces dogłębnej oceny wpływu potencjalnej działalności wydobywczej na środowisko.
31. Norwegia pozostaje jednym z kluczowych dostawców ropy naftowej i gazu dla UE, jest jednak także bliskim partnerem w rozwijaniu innych źródeł energii. W tym kontekście Rada zachęca Norwegię do dalszego rozwijania swojego potencjału w zakresie morskiej energii wiatrowej oraz do pełnego uczestnictwa w projektach z zakresu energii odnawialnej na Morzu Północnym. Nasza ścisła współpraca nadal ma zasadnicze znaczenie dla bezpieczeństwa energetycznego UE i dla celów unii energetycznej. Jest też fundamentem obopólnie korzystnych relacji między UE a Norwegią.
32. Polityka UE wobec Arktyki skupiająca się na zmianie klimatu, kwestiach środowiskowych, zrównoważonym rozwoju i współpracy międzynarodowej świadczy o tym, że Unia jest żywo zainteresowana budowaniem i dalszym rozwijaniem swojego istniejącego międzysektorowego zaangażowania w Arktyce. Rada z zadowoleniem przyjmuje stałe silne poparcie Norwegii dla zaangażowania UE w Arktyce. Norwegia jest bliskim i wiarygodnym partnerem w kwestiach dotyczących Arktyki, dlatego też Radzie zależy na dalszym zacieśnianiu tego szczególnego partnerstwa zwłaszcza w dziedzinie badań i nauki, bezpieczeństwa, działań zwiększających odporność na zmianę klimatu oraz zapobiegania zanieczyszczeniom.

33. Rada wyraża uznanie dla Norwegii za jej przewodnictwo w Radzie Arktycznej (maj 2023 r. – maj 2025 r.) i w pełni popiera jej cele polegające na utrzymaniu znaczenia Rady Arktycznej w obecnym kontekście napięć geopolitycznych. Rada z zadowoleniem przyjmuje nieustające zdecydowane poparcie Norwegii dla przyznania UE statusu obserwatora w Radzie Arktycznej oraz dla udziału UE w odpowiednich forach. UE i Norwegia są również kluczowymi partnerami w rozwiązywaniu kwestii związanych z oceanami, zarówno na szczeblu globalnym, jak i regionalnym.
34. Rada uznaje znaczenie Norwegii jako jednego z głównych partnerów handlowych UE i przypomina, że oczekuje na regularny przegląd porozumienia między Norwegią a UE służący wymianie dodatkowych preferencji w handlu podstawowymi produktami rolnymi. Rada wyraża żal z powodu braku postępów w negocjacjach w sprawie liberalizacji handlu przetworzonymi produktami rolnymi w ramach art. 2 ust. 2 i art. 6 protokołu 3 do Porozumienia EOG i ponownie zdecydowanie zwraca się do Norwegii o aktywne zaangażowanie, na zasadzie priorytetu i bezzwłocznie, w konstruktywny proces negocjacyjny. Rada przypomina też o swoim apelu o wznowienie negocjacji w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych, która jest istotnym elementem międzynarodowego handlu produktami rolnymi i środkami spożywczymi.
35. Rada z zadowoleniem przyjmuje współpracę z Norwegią w zakresie zarządzania strefą Schengen i docenia wiarygodne zobowiązanie tego państwa na rzecz skutecznego stosowania dorobku Schengen oraz na rzecz wdrożenia przyszłych systemów EES i ETIAS. Rada wyraża jednak ubolewanie w związku z przeprowadzaniem przez władze norweskie arbitralnych kontroli tożsamości pasażerów przybywających niektórymi liniami lotniczymi UE z przejść granicznych państw członkowskich, które to kontrole przeprowadzane są bez szczegółowej analizy ryzyka ani bez uprzedniego powiadomienia Komisji, Parlamentu Europejskiego i pozostałych państw członkowskich zgodnie z art. 25 kodeksu granicznego Schengen (rozporządzenie (UE) 2016/399), co nie jest zgodne z art. 2 protokołu Schengen z 1985 r. Rada nadal docenia silną integrację Norwegii z systemem Schengen i systemem dublińskim w oparciu o współpracę, solidarność i skuteczne kontrole na granicach zewnętrznych.

36. Rada z zadowoleniem przyjmuje pozytywne wyniki i dobrą współpracę w ramach Umowy pomiędzy Unią Europejską a Królestwem Norwegii o współpracy administracyjnej, zwalczaniu oszustw oraz odzyskiwaniu wierzytelności w dziedzinie podatku od wartości dodanej, a także na mocy rozdziału IIa protokołu 10 do porozumienia EOG, dotyczącego środków bezpieczeństwa stosowanych przez organy celne.
37. Rada wyraża ubolewanie z powodu braku postępów w ostatnich latach w zakresie wspólnego zarządzania stadami ryb w północno-wschodnim Atlantyku oraz z powodu braku współpracy ze strony Norwegii w ramach Komisji ds. Rybołówstwa Północno-Wschodniego Atlantyku, szczególnie w odniesieniu do długotrwałych kwestii związanych ze Spitsbergenem (w tym z przestrzeganiem historycznego udziału UE w połowach arktycznego stada dorsza atlantyckiego). Rada z żalem odnotowuje ponadto ustanowienie przez Norwęgę jednostronnych i nadmiernych kwot połowowych dla makreli oraz brak konstruktywnej współpracy z UE w ramach toczących się negocjacji w sprawie nowych ustaleń dotyczących wspólnego eksploataowania stad przez państwa nadbrzeżne, na przykład poprzez celowe przedstawianie propozycji nieuwzględniających UE w takich ustaleniach. Rada ubolewa również nad narzuconymi ograniczeniami w dostępie floty UE do wód norweskich w odniesieniu do stad ryb, w tym śledzia atlantycko-skandynawskiego, w Morzu Północnym oraz z powodu braku naukowego uzasadnienia ogólnego zakazu połowów włokami rozprzowymi, a także z powodu zaprzestania transgranicznych połowów w cieśninie Skagerrak. Rada potwierdza swoją gotowość do wypracowania dwustronnych i wielostronnych porozumień, które zapewnią odpowiedzialne, stabilne i zrównoważone zarządzanie rybołówstwem w odniesieniu do kluczowych zasobów, i wzywa Norwęgę do współpracy i wsparcia w tym zakresie.
38. Rada potwierdza zdecydowane poparcie dla utrzymania uzgodnionego na szczeblu międzynarodowym moratorium w sprawie wielorybnictwa komercyjnego, ustanowionego na forum Międzynarodowej Komisji Wielorybniczej (IWC), oraz dla wpisania walen i innych gatunków morskich do Konwencji o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES). Rada wzywa Norwęgę do wycofania swojego sprzeciwu wobec uzgodnionego na szczeblu międzynarodowym moratorium w sprawie wielorybnictwa komercyjnego, ustanowionego na forum IWC, oraz do wycofania zastrzeżeń w ramach CITES w odniesieniu do tych i innych gatunków morskich.
39. Rada oczekuje dalszego zacieśniania więzi między UE a Norwęgą, również poza zakresem współpracy w ramach EOG. Rada będzie nadal zwracać szczególną uwagę na niezbędną ogólną równowagę w naszych stosunkach dwustronnych.

EUROPEJSKI OBSZAR GOSPODARCZY

40. W 2024 r. przypada 30. rocznica wejścia w życie Porozumienia EOG, co stanowi wyjątkową okazję do refleksji nad wkładem współpracy w ramach EOG w stały rozwój, dobrobyt, stabilność i pokój. EOG jest modelem współpracy między bliskimi partnerami i dziedzictwem dla przyszłych pokoleń. Rada z satysfakcją odnotowuje wysiłki mające na celu lepsze uświadomienie sobie znaczenia, jakie ma Porozumienie EOG dla pogłębiania integracji gospodarczej między państwami EOG, budowania bardziej odpornego i dynamicznego rynku wewnętrznego oraz ochrony naszych wspólnych wartości w coraz bardziej złożonym środowisku globalnym, a także sposobu, w jaki Porozumienie EOG wspiera te procesy.
41. Rada z zadowoleniem przyjmuje włączenie do Porozumienia EOG w ciągu ostatnich dwóch lat szeregu bardzo istotnych aktów ustawodawczych, takich jak przepisy w sprawie inspekcji na statkach, rozporządzenie w sprawie Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA), rozporządzenie w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA) i powiązane z nim przepisy, pakiet dotyczący cyberbezpieczeństwa, rozporządzenie w sprawie nadzoru rynku i zgodności produktów, rozporządzenie w sprawie Europejskiego Urzędu ds. Pracy (ELA) oraz objęcie całego EOG zmienionym unijnym systemem handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) w odniesieniu do lotnictwa i transportu morskiego oraz instalacji stacjonarnych. Rada wzywa do zwiększenia wysiłków w celu szybkiego wdrożenia niewdrożonych jeszcze aktów ustawodawczych, takich jak pakiet dotyczący genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy, rozporządzenie w sprawie morskich operacji śmigłowcowych oraz mający znaczenie dla EOG dorobek prawny UE w dziedzinie energii, usług finansowych i statystyki.

42. Pomimo wszystkich wysiłków liczba unijnych aktów, które nadal oczekują na włączenie do Porozumienia EOG, a następnie na transpozycję w państwach EOG–EFTA – tzw. zaległych aktów, jest nadal wysoka, zwłaszcza w przypadku dorobku prawnego w dziedzinie energii oraz w obszarze usług finansowych i statystyki. W tym względzie Rada powtarza, że zasada jednolitości i zasada pewności prawa gwarantują wydajność, trwałość, a w efekcie końcowym wiarygodność rynku wewnętrznego, dlatego wszystkie strony muszą nadal kierować się tymi zasadami w swoich działaniach w odniesieniu do funkcjonowania Porozumienia EOG. Rada wzywa państwa EOG–EFTA do podtrzymania wysiłków na rzecz zmniejszenia liczby zaległych aktów, w tym aktów ustawodawczych, które oczekują na włączenie do Porozumienia EOG od kilku lat, oraz do unikania ponownego nagromadzenia się takich zaległości w najbliższej przyszłości. W tym względzie Rada podkreśla również, że rozwój wymiaru społecznego i poprawa warunków pracy są kluczowymi zasadami Porozumienia EOG.
43. Rada z zadowoleniem przyjmuje fakt, że państwa EOG–EFTA pragną wspierać ściślejszą współpracę z UE w zakresie gotowości i reagowania na stany zagrożenia zdrowia, i oczekuje dalszych dyskusji na temat ich udziału we wspólnych działaniach na rzecz ochrony zdrowia obywateli, w oparciu o nasze istniejące bliskie stosunki, zarówno w ramach Porozumienia EOG, jak i poza jego zakresem.
44. Rada z zadowoleniem przyjmuje fakt, że udało się osiągnąć porozumienie w sprawie Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego na okres od maja 2021 r. do kwietnia 2028 r.
45. Rada zaznacza, że art. 19 Porozumienia EOG przewiduje, że Umawiające się Strony powinny kontynuować wysiłki w celu osiągnięcia stopniowej liberalizacji handlu produktami rolnymi oraz że w tym celu powinny co dwa lata przeprowadzać przeglądy warunków handlu produktami rolnymi, z myślą o przeanalizowaniu ewentualnych ustępstw i dalszych redukcji barier.

KSIESTWO ANDORY I REPUBLIKA SAN MARINO

46. Rada odnotowuje, że 12 grudnia 2023 r. na szczepku negocjatorów osiągnięto porozumienie w sprawie układu o stowarzyszeniu z Andorą i San Marino. Po zakończeniu wszystkich procedur układ przewiduje udział Andory i San Marino w rynku wewnętrznym. Ustanowi on ramy rozwoju i promowania dialogu i współpracy w dziedzinach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, takich jak badania i rozwój, edukacja, polityka społeczna, środowisko, ochrona konsumentów, kultura lub współpraca regionalna. Ze strony Rady ten wyjątkowy dalekosiężny układ otworzy w stosunkach między UE a Andorą i San Marino nowy rozdział, który uwzględnia specyfikę każdego kraju i jego szczególną sytuację, zgodnie z Deklaracją odnoszącą się do art. 8 Traktatu o Unii Europejskiej. Rada przeprowadza dogłębną analizę tekstów prawnych w celu szybkiego przeanalizowania, podpisania i zawarcia układu.
47. Rada docenia wzmocnienie zdolności administracyjnych w Andorze i San Marino, aby zapewnić szybkie dostosowanie do dorobku prawnego UE, a także solidny nadzór i egzekwowanie przepisów zgodnie ze standardami UE. Jest gotowa zaoferować w tym celu pomoc administracyjną i techniczną.
48. Rada z zadowoleniem przyjmuje działania komunikacyjne podjęte przez Andorę i San Marino w zakresie informowania społeczeństwa o wynikach negocjacji w sprawie układu o stowarzyszeniu oraz prowadzenia konsultacji publicznych na ten temat. Rada jest gotowa wspierać dodatkowe działania komunikacyjne mające na celu zaznajomienie obywateli i zainteresowanych podmiotów z korzyściami i obowiązkami wynikającymi z układu o stowarzyszeniu. Rada zachęca wszystkie zainteresowane strony, by kontynuowały kampanie informacyjne, tak by zwiększać świadomość o wzajemnie korzystnych skutkach tego układu oraz o osiągnięciu większej zbieżności stanowisk na forum organizacji międzynarodowych.

49. Rada ponownie wzywa Andorę do przystąpienia do Międzynarodowej Organizacji Pracy.
50. Jeśli chodzi o politykę zagraniczną, Rada z zadowoleniem przyjmuje stałą współpracę z Andorą i San Marino na forach międzynarodowych, w szczególności w ramach ONZ, w tym poprzez bliskie kontakty i przyłączanie się do stanowisk, oświadczeń i środków ograniczających UE w ramach WPZiB, oraz dostrzega reakcję tych państw na rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie. Rada przypomina o swoim poparciu dla dalszego zacieśnienia współpracy poprzez ustanowienie ram dwustronnych dialogów politycznych na temat polityki zagranicznej z każdym z tych państw oraz poprzez ustrukturyzowany i systematyczny proces ich przyłączania się do UE w kwestiach WPZiB, zwłaszcza poprzez włączenie Andory i San Marino do grupy krajów, które są systematycznie zapraszane do formalnego przyłączania się do oświadczeń z zakresu WPZiB składanych przez Wysokiego Przedstawiciela w imieniu UE oraz do unijnych środków ograniczających. Rada z zadowoleniem przyjmuje udział Andory i San Marino w posiedzeniach Europejskiej Wspólnoty Politycznej w czerwcu i październiku 2023 r. i popiera ich przyszły udział w tych posiedzeniach.
51. Rada z zadowoleniem przyjmuje konstruktywną, przejrzystą i otwartą współpracę z Andorą i San Marino, której celem jest zapewnienie stosowania międzynarodowych zasad dobrego zarządzania w kwestiach podatkowych i wszystkich kryteriów unijnego kodeksu postępowania w zakresie opodatkowania działalności gospodarczej. Rada z zadowoleniem przyjmuje też działania prowadzone obecnie przez Andorę i San Marino w celu dostosowania ich przepisów i praktyk podatkowych do standardów unijnych i międzynarodowych. Podkreśla potrzebę pełnego dostosowania do unijnych standardów, by uniknąć tworzenia luk w ramach rynku wewnętrznego.
52. Rada dostrzega wyzwania związane z wdrożeniem przyszłych systemów EES i ETIAS w odniesieniu do obywateli państw trzecich mieszkających w Andorze i San Marino i ma nadzieję na rozwiązanie tej kwestii.
53. Rada z satysfakcją odnotowuje, że Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) i Andora podpisały w grudniu 2022 r. umowę ramową, która umożliwia Andorze otrzymywanie wsparcia na projekty w różnych sektorach. Oczekuje się, że współpraca z EBI będzie miała silny wpływ na spójność społeczną, gospodarczą i geograficzną.

54. Rada z zadowoleniem przyjmuje również pozytywne zakończenie przez Komisję Europejską 15 stycznia 2024 r. przeglądu decyzji stwierdzającej odpowiedni stopień ochrony danych, co umożliwi dalszy swobodny przepływ danych do Andory.
55. Rada jest również zdania, że warto byłoby wzmocnić współpracę w dziedzinie transformacji cyfrowej i ekologicznej, gdyż są to priorytety, które dzielają także Andora i San Marino.

KSIESTWO MONAKO

56. Rada przyjmuje do wiadomości decyzję o zawieszeniu negocjacji w sprawie układu o stowarzyszeniu 14 września 2023 r. Rada przyznaje, że nie istniały odpowiednie warunki do pomyślnego zakończenia negocjacji. Niemniej jednak UE pozostaje uprzywilejowanym partnerem Monako i nadal zaprasza je do przystąpienia do układu o stowarzyszeniu z Andorą i San Marino.
57. Jeśli chodzi o politykę zagraniczną, Rada z zadowoleniem przyjmuje stałą współpracę z Monako na forach międzynarodowych, w szczególności w ramach ONZ, w tym poprzez bliskie kontakty i przyłączanie się do stanowisk, oświadczeń i środków ograniczających UE w ramach WPZiB, oraz dostrzega reakcję tego państwa na rosyjską wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie. Rada przypomina o swoim poparciu dla dalszego zacieśnienia współpracy poprzez ustanowienie ram dwustronnych dialogów politycznych na temat polityki zagranicznej z Monako oraz poprzez ustrukturyzowany i systematyczny proces jego przyłączania się do UE w kwestiach WPZiB, zwłaszcza poprzez włączenie Monako do grupy krajów, które są systematycznie zapraszane do formalnego przyłączania się do oświadczeń z zakresu WPZiB składanych przez Wysokiego Przedstawiciela w imieniu UE oraz do unijnych środków ograniczających. Rada z zadowoleniem przyjmuje udział Monako w posiedzeniach Europejskiej Wspólnoty Politycznej w czerwcu i październiku 2023 r. i popiera jego przyszły udział w tych posiedzeniach.
58. Rada z zadowoleniem przyjmuje zaangażowanie Monako w ochronę środowiska i walkę ze zmianą klimatu. Docenia fakt, że podczas COP 28 Monako przyłączyło się do zainicjowanego przez UE globalnego zobowiązania do podwojenia poprawy efektywności energetycznej w ujęciu rocznym i potrojenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii do 2030 r. Rada z zadowoleniem przyjmuje ratyfikację przez Monako Traktatu o pełnym morzu, tzw. „porozumienia BBNJ”. Rada dostrzega również sprzeciw Monako wobec górnictwa głębokomorskiego, który potwierdziło na 28. sesji Międzynarodowej Organizacji Dna Morskiego w lipcu 2023 r.

59. Rada z zadowoleniem przyjmuje dokonane w Monako zmiany w odniesieniu do otwartych ram OECD/G-20 w sprawie erozji bazy podatkowej i przenoszenia zysków (BEPS), a konkretnie – odpowiednie wdrożenie minimalnego standardu w zakresie sprawozdawczości w podziale na kraje. Rada przywołuje również sprawozdanie Komitetu Ekspertów ds. Oceny Środków Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu (MONEYVAL) ze stycznia 2023 r. i wyraża obawy w związku z procesem wdrażania w Monako czwartej i piątej dyrektywy w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy. Komisja będzie nadal uważnie monitorować, czy zmiany legislacyjne w Monako są wystarczające do spełnienia wymogów Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (FATF) i wymogów UE. Oczekuje na wnioski z posiedzenia plenarnego FATF w dniach 23–28 czerwca 2024 r., podczas którego ocenione zostaną postępy poczynione przez Monako w celu wzmocnienia jego ram przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (AML/CFT). Ocena ta pozwoli stwierdzić, czy Monako należy dodać do wykazu jurysdykcji podlegających wzmożonemu monitorowaniu FATF (tj. „szarej listy”).
60. Rada ponownie wzywa Monako do przystąpienia do Międzynarodowej Organizacji Pracy. Rada ponadto wzywa Monako do ratyfikowania i wdrożenia Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego oraz Umowy o przywilejach i immunitetach Międzynarodowego Trybunału Karnego.

WYSPY OWCZE

47. Rada jest zdania, że strategiczne położenie Wysp Owczych na północnym Atlantyku sprawia, że są one dla UE istotnym partnerem w odniesieniu do licznych unijnych polityk, w tym polityki UE wobec Arktyki. Rada ceni sobie istniejącą współpracę z Wyspami Owczymi w dziedzinach, takich jak handel, akwakultura, badania, innowacje oraz kwestie arktyczne i północnoatlantyckie, w ramach zakresu kompetencji stron.
48. Rada z zadowoleniem przyjmuje podpisanie 14 marca 2024 r. Protokołu ustaleń w sprawie wzmocnionej współpracy między Unią Europejską a rządem Wysp Owczych. Odnotowuje kluczowe priorytety wymienione w tym protokole ustaleń, w szczególności skupienie się na transformacji ekologicznej i cyfrowej, zmianie klimatu i współpracy naukowej. Rada odnotowuje również, że położono nacisk na znaczenie zrównoważonych stosunków handlowych i zrównoważonego zarządzania rybołówstwem.

49. Rada podkreśla swoje obawy dotyczące zagrożenia dla zrównoważoności w odniesieniu do ważnych stad ryb, takich jak makrela i śledź atlantycko-skandynawski, ze względu na ustalenie wysokich i nadmiernych jednostronnych kwot, i ubolewa nad brakiem konstruktywnej współpracy z UE w ramach negocjacji państw nadbrzeżnych w sprawie tych stad. Rada wzywa Wyspy Owcze do zacieśnienia współpracy z UE za pośrednictwem ram dotyczących państw nadbrzeżnych w celu zapewnienia sprawiedliwych ustaleń dotyczących wspólnego eksploataowania, które będą wspierać zrównoważoną ochronę i zarządzanie wspólnie eksploatowanymi stadami w północno-wschodnim Atlantyku (makrela, śledź atlantycko-skandynawski i błękitek).
50. Rada z zadowoleniem przyjmuje potępienie przez Wyspy Owcze rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie oraz decyzję Wysp Owczych o przyłączeniu się do unijnych środków ograniczających. Rada zachęca Wyspy Owcze, by dążyły do dalszego wdrażania środków ograniczających, aby zapewniać stałe dostosowanie w tym zakresie.
-